

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๐๐๓/๕๗๘

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การประชุมสุดยอดว่าด้วยการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม ณ นครอิสตันบูล สาธารณรัฐตุรกี
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ด่วน ที่ นร ๐๔๐๒/๒๒๕๐ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙
๓. ร่างประกาศคำมั่นของประเทศไทยสำหรับการประชุมเต็มคณะ
๔. ร่างประกาศคำมั่นสำหรับการประชุมโต๊ะกลมระดับผู้นำ หัวข้อ “การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง – การให้คำมั่นเพื่อจัดการกับการพลัดถิ่น”
๕. ร่างประกาศคำมั่นสำหรับการประชุมโต๊ะกลมระดับผู้นำ หัวข้อ “ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ – การจัดการความเสี่ยงและวิกฤติที่แตกต่าง”
๖. ร่างกฎบัตรว่าด้วยการครอบคลุมผู้พิการในการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม
๗. ร่างประกาศคำมั่นในการอนุวัติกฎบัตรว่าด้วยการครอบคลุมผู้พิการในการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม
๘. ร่างแถลงการณ์แสดงความยึดมั่นต่อกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
๙. ร่างแถลงการณ์ทางการเมืองสำหรับการประชุมสุดยอดว่าด้วยการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม
๑๐. ตารางสรุปสาระสำคัญของร่างเอกสารตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓-๙

ด้วยสหประชาชาติจะจัดการประชุมสุดยอดว่าด้วยการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม (World Humanitarian Summit – WHS) ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ นครอิสตันบูล สาธารณรัฐตุรกี ซึ่งเลขาธิการสหประชาชาติได้มีหนังสือเรียนเชิญนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยแทน ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ จากนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้แทนเข้าร่วม

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนว่า ในการประชุมข้างต้น สหประชาชาติได้ขอให้คณะผู้แทนประเทศต่าง ๆ แสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองในการดำเนินงานด้านมนุษยธรรมโดยสมัครใจ กระทรวงการต่างประเทศจึงขอเสนอเรื่องการประกาศคำมั่น และการรับรองร่างกฎบัตรและร่างแถลงการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียน ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ การประชุม WHS เป็นข้อริเริ่มของเลขาธิการสหประชาชาติคนปัจจุบัน โดยรัฐบาลตุรกีรับเป็นเจ้าภาพ และสำนักงานประสานงานกิจกรรมเพื่อมนุษยธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs – OCHA) เป็นฝ่ายเลขานุการ โดยถือเป็นการประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านมนุษยธรรมครั้งแรกของโลก ซึ่งในช่วงสามปีที่ผ่านมา OCHA ได้จัดประชุมทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อเตรียมการสำหรับการประชุม WHS

๑.๒ จากการประชุมเตรียมการของ OCHA ได้ข้อสรุปว่า การประชุม WHS ควรเป็น กระบวนการที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเข้าร่วม และเป็นเวทีที่ผู้นำจากทุกภาคส่วนเน้นย้ำจุดยืน และความมุ่งมั่นเพื่อรับมือกับปัญหาความท้าทายด้านมนุษยธรรมอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการช่วยชีวิต และให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤติต่าง ๆ ซึ่งคาดว่าจะมีผู้เข้าร่วมประชุมจากภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ รัฐบาล องค์การระหว่างประเทศ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ และตัวแทนกลุ่มประชากรผู้ได้รับผลกระทบ ประมาณ ๕,๐๐๐ คน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

สาระของร่างประกาศคำมั่น ร่างแถลงการณ์ และร่างกฎบัตรฯ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศและมีผลผูกพันทางนโยบายต่อไทย จึงต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่คณะผู้แทนไทยจะเข้าร่วมการประชุม WHS ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ จึงขอความกรุณานำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและกฎหมาย

๔.๑ การเข้าร่วมการประชุม WHS เป็นโอกาสอันดีที่ประเทศไทยจะยับยั้งบทบาทที่เข้มแข็ง ในการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์และประสบการณ์ รวมทั้งแสดงจุดยืนที่ชัดเจน ในการยึดมั่นต่อหลักการมนุษยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ไทยกำลังดำเนินการและ/หรือมีแผนที่จะดำเนินการอยู่แล้ว ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมหลักต่าง ๆ ดังนี้

๔.๑.๑ การประชุมเต็มคณะ หัวหน้าคณะผู้แทนไทยสามารถกล่าวถ้อยแถลง เพื่อประกาศคำมั่นและแนวทางการดำเนินงานด้านมนุษยธรรมโดยรวมในอนาคตของไทย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๔.๑.๒ การประชุมโต๊ะกลมระดับผู้นำ ผู้แทนไทยสามารถเข้าร่วมเพื่อประกาศคำมั่น ในหัวข้อ “การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง – การให้คำมั่นเพื่อจัดการกับการพลัดถิ่น” (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) และหัวข้อ “ภัยพิบัติทางธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ – การจัดการความเสี่ยงและวิกฤติอย่างแตกต่าง” (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๔.๑.๓ กิจกรรมอื่น ๆ (๑) ประเทศไทยได้รับเชิญให้ร่วมอุปถัมภ์กิจกรรมพิเศษ หัวข้อ “ผู้พิการในการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม” ซึ่งหัวหน้าคณะผู้แทนไทยจะสามารถร่วมลงนามรับรองกฎบัตร ว่าด้วยการครอบคลุมผู้พิการในการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖) และประกาศคำมั่นในการอนุวัติ กฎบัตรฯ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗) (๒) ประเทศไทยได้รับเชิญให้ร่วมอุปถัมภ์กิจกรรมคู่ขนาน หัวข้อ “ผลกระทบ ด้านมนุษยธรรมของอาวุธนิวเคลียร์” และ (๓) กิจกรรมคู่ขนาน หัวข้อ “การเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่าง การพัฒนาและมนุษยธรรม – การดำเนินการร่วมกันเพื่อหาวิธีแก้ปัญหสำหรับผู้พลัดถิ่น”

๔.๒ กระทรวงการต่างประเทศได้รับการประสานงานจากรัฐบาลประเทศต่าง ๆ ขอความอนุเคราะห์รัฐบาลไทยพิจารณาร่วมรับรองและลงนามในร่างแถลงการณ์ ดังนี้

๔.๒.๑ ร่างแถลงการณ์แสดงความยึดมั่นต่อกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๘) เสนอโดยสหรัฐอเมริกา

๔.๒.๒ ร่างแถลงการณ์ทางการเมืองในการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๙) เสนอโดยสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา

๔.๓ สาระสำคัญของร่างประกาศคำมั่น ร่างแถลงการณ์ และร่างกฎบัตรฯ เป็นการแสดง เจตนาารมณ์ทางการเมืองโดยสมัครใจของไทยในการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม ซึ่งสาระของร่างเอกสารดังกล่าว ไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น ร่างเอกสารในข้อ ๔.๑ และ ๔.๒ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๙

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ
ไม่มี

/๖. ผลกระทบ

๖. ผลกระทบ

ไม่มีพันธกรณีทางกฎหมายต่อไทย ทั้งนี้ ในเชิงนโยบาย จะสอดคล้องกับการดำเนินงานด้านมนุษยธรรมที่ไทยให้ความสำคัญและจะเป็นการส่งเสริมบทบาทนำของไทยในการดำเนินงานด้านมนุษยธรรมในเวทีระหว่างประเทศ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ไม่มี

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๙ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาความมั่นคงแห่งชาติ และสภาการศึกษา เพื่อกำหนดท่าทีฝ่ายไทยสำหรับการประชุม WHS ซึ่งต่อมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ส่งข้อมูลในส่วนที่หน่วยงานตนรับผิดชอบเพื่อประกอบการจัดทำร่างเอกสารข้างต้นแล้วและไม่มีข้อขัดข้องต่อร่างเอกสารดังกล่าว

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบในหลักการต่อร่างประกาศคำมั่นและร่างกฎบัตรฯ ในข้อ ๔.๑ และร่างแถลงการณ์ในข้อ ๔.๒ โดยหากจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างเอกสารดังกล่าวในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ ก่อนการประกาศคำมั่น การลงนามรับรองร่างกฎบัตรฯ และร่างแถลงการณ์ ขออนุมัติให้คณะผู้แทนไทยสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีก ทั้งนี้ ตารางสรุปสาระสำคัญของร่างเอกสารข้างต้น ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๐

๑๐.๒ เห็นชอบให้หัวหน้าคณะผู้แทนไทยหรือผู้แทนไทยที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ประกาศคำมั่น รวมถึงลงนามรับรองร่างกฎบัตรฯ ด้วยการครอบคลุมผู้พิการในการดำเนินงานด้านมนุษยธรรม และร่างแถลงการณ์ข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองกิจการเพื่อการพัฒนา

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๗๒

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๘๐